

Van Ambachtsschool tot Lek en Linge

Culemborg, Technischeschool

Culemborg zoals het was

Al jaren gingen er in Culemborg stemmen op om te komen tot oprichting van een ambachtsschool, maar men kwam er niet toe om de knoop door te hakken. Na de oorlog was er een nijpend gebrek aan geschoold personeel. Zowel werkgevers als werknemersorganisaties vroegen het Culemborgs gemeentebestuur om scholingscursussen en een ambachtsschool. Nadat de Commissie van Toezicht op de Ambachtsschool een onderzoek had ingesteld naar de haalbaarheid, besloot zij op 13 mei 1946 tot de officiële oprichting van de Stichting Ambachtsschool voor Culemborg en Omstreken. De stichting stelde zich ten doel een bijzondere, neutrale ambachtsschool op te richten, in stand te houden en voorts het Nijverheidsonderwijs in de ruimste zin des woords te bevorderen.

Het algemeen bestuur koos uit hun midden het volgende dagelijks bestuur:
Th. A. Ausems (voorzitter), A. Prins, (secretaris) en A.C. van de Stroom (penningmeester).

Stichting Ambachtsschool voor Culemborg en Omstreken

Bij de oprichting van de stichting was het de grootste zorg van het bestuur om een geschikt gebouw voor de Ambachtsschool te vinden. Na veel moeite kon de stichting de helft van de voormalige openbare lagere school (de zogenoemde Laanschool) aan de Goilberdingerstraat 14 van de gemeente Culemborg huren. Daar kreeg de stichting de beschikking over 4 leslokalen, 1 directeurskamer en 1 garderobe.

De 4 leslokalen waren ingericht als houtwerkplaats, metaalwerkplaats, tekenzaal en een lokaal voor theorieonderwijs.

De inventaris van de Ambachtsschool werd met kunst- en vliegwerk samen gebracht. Particulieren en bedrijven stonden machines, werktuigen en werkbanken in bruikleen af. De inrichting van de tekenzaal was afkomstig uit de Gemeentelijke Avondteekenschool en werd gratis door de Gemeente aan de stichting overgedaan. Zo kon op 2 september 1946 de dagambachtsschool haar poorten openen voor 68 leerlingen. Daarvan was 60% uit Culemborg zelf afkomstig. De dagambachtsschool was een 2-jarige opleiding volgens de wet op het Nijverheidsonderwijs, met de vakken metaalbewerking en houtbewerking. Bij metaalbewerking konden de leerlingen kiezen tussen smeden, bankwerken of automontage. Bij houtbewerking konden zij kiezen tussen timmeren of meubelmaken.

Op 1 oktober 1946 begonnen de lessen van de Avondteekenschool, die door de stichting van de gemeente Culemborg was overgenomen. Deze avondteekenschool was een 4-jaarlijkse wintercursus volgens de wet op het Nijverheidsonderwijs, opleidend voor houtbewerking (timmeren en meubelmaken), metaalbewerking (smeden, bankwerken en edelsmeden) en schilderen en metselen. Bovendien werden er avondscholingscursussen gegeven voor meubelmakers en metaalbewerkers met het doel hen 'in de gelegenheid te stellen zich verder in hun vak te bekwamen'. In september 1947 werd begonnen met onderwijs in de tweede klas. De hiervoor nood-

zakelijke ruimte werd gevonden door de eerste verdieping van het Triogebouw (de oude sigarenfabriek) aan de Buitenmolenstraat tot tekenzaal in te richten. Hoewel de lokalen keurig ingericht waren, bleef het een noodoplossing. De zolder was te laag, de kolommen in de zalen belemmerden het zicht op het schoolbord en het daglicht was volstrekt onvoldoende.

Snelle groei

Doordat het leerlingenaantal in twee jaar verdubbelde, groeide de school uit zijn jasje. Ook het verspreid liggen van de lokalen gaf niet alleen problemen met de samenstelling van het lesrooster, maar ook last en tijdverlies voor de dagelijkse leiding.

1950

Dit jaar zal in de geschiedenis van de stichting wel altijd bekend blijven, want aan de oostkant van Culemborg verrijst ons nieuwe schoolgebouw. Het is thans onder de kap en glasdicht, zodat na de inwendige afwerking verwacht mag worden dat in 1951 het gebouw in gebruik kan worden genomen', stond in het jaarboekje te lezen. In datzelfde jaar nam het bestuur het besluit om de naam van de school te veranderen. Het woord 'Ambachtsschool' werd vervangen door 'Nijverheidsonderwijs'. Na de ingebruikname van de nieuwe school hoefden de leerlingen niet meer de verspreid over de stad liggende leslokalen op te zoeken. Het schoolgebouw aan de Anthonie van Lalainglaan was naar ontwerp van de bekende Culemborgse architect Th. A. Ausems gebouwd. Indrukwekkend waren de grote borden met spreuken er op in de hal van de school, waaronder: 'Pak aan of pak in!'

Op 15 september 1951 kwam minister Rutten van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen het nieuwe schoolgebouw openen. De opening werd verricht 'door het overhalen van de handel van het hoofdschakelbord, waardoor het licht in de school werd ontstoken en alle machines in de werkplaatsen hoorbaar begonnen te draaien'.

Voor de hele geschiedenis van deze school verwijst de auteur graag naar zijn website www.ambachtsschoolculemborg.nl.

Richard van de Velde

Klas autotechniek en rijwielen

Klas machinebankwerken

Klas houtbewerken

Klas Smederij